

QP CODE

Enrollment Number:

M2005

Name:

MA DEGREE EXAMINATIONS, OCTOBER 2025

First Semester

M.A. Sanskrit Language and Literature

M23SN01DC – वैदिकसाहित्यम्

(Supplementary/Improvement)

(2023 July admissions)

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषायां समाधेयाः। संस्कृतलेखने देवनागरीलिपि उपयोक्तव्या।

(Answer may be written in Sanskrit. In writing Sanskrit, Devanagari script should be used.)

Time: 3 Hours

Max Marks: 70

Section A

एकखण्डिकया केषाञ्चित् पञ्चप्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

1. वेदानां स्वरूपं संक्षिप्य लिखत ।
2. वेदप्रतिपादितानां देवतानां सामान्यपरिचयं कुरुत ।
3. माण्डूक्योपनिषदमधिकृत्य लिखत ।
4. ऋक्शब्दस्य व्युत्पत्तिः तथा लक्षणं च लिखत ।
5. अग्निः कथं यज्ञसंरक्षकः भवति इति सूक्तमधिकृत्य विवृणुत ।
6. प्रस्थानत्रय्याम् उपनिषदां स्थानं प्राधान्यं च संक्षिप्य लिखत ।
7. कठोपनिषदः शान्तिमन्त्रं प्रदर्श्य अर्थं लिखत ।
8. नचिकेतसः मृत्युलोकगमनं संक्षिप्य लिखत ।

(2X5=10)

Section B

एकपुटेन केषाञ्चित् षण्णां प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

9. ऋग्वेदस्य विभजनक्रमं महत्वं च लिखत ।

10. “यः सूर्यं य उषसं जजान यो अपां नेता स जना स इन्द्रः” – विशदयत ।
11. “वेदानाम् अपौरुषेयत्वम्” इति विषयमधिकृत्य खण्डिकाम् एकाम् आरचयत ।
12. उषस्सूक्तस्य सामान्यपरिचयं कुरुत ।
13. “अरण्यानी सूक्तस्य” आशयान् निरूपयत ।
14. कृषेः महत्वं कितवसूक्तमधिकृत्य विवृणुत ।
15. ब्रह्मणः जगदुपादानकारणत्वं नासदीयसूक्तमधिकृत्य विशदयत ।
16. द्यूतक्रीडायाः दोषान् प्रदर्शयत ।
17. “अग्निमीले पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजं होतारं रत्नधातमम्” – मन्त्रमर्थं च निरूपयत ।
18. ऐतरेयोपनिषदः सामान्यपरिचयं कुरुत ।

(5X6=30)

Section C

केषाञ्चित् द्वयोः प्रश्नयोः निबन्धात्मकं उत्तरं लिखत।

19. “वेदोखिलो हि धर्ममूलम्” इति मनुस्मृतिकारवचनम् अधिकृत्य उपन्यस्यत ।
20. इन्द्रसूक्तान्तर्गतानां मन्त्राणां सामान्यपरिचयं कुरुत ।
21. चत्वारि महावाक्यानि निर्धार्य सविस्तरं प्रतिपादयत ।
22. कठोपनिषदि यमनचिकेतस्संवादमधिकृत्य उपन्यस्यत ।

(15X2=30)